

Szakmai beszámoló

az NKA 204105/03571 pályázat támogatásával beszerzett eszközök hasznosításáról

Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum eddig egy restaurátori szobával rendelkezett, ahol csupán száraztisztításokat, ragasztásokat, csomagolásokat lehetett végezni. Országos szakmúzeumként ez komoly hiátusokat okozott a műtárgyvédelem területén. A restaurátori munka fókusza az elmúlt időszakban a konzerváláson és a preventív állományvédelmen volt. A múzeumnak a műhelyt igénylő munkákat külső szakemberekkel kellett végeztetnie, erre csak a legveszélyeztetettebb tárgyaink megmentése kapcsán kerülhetett sor.

Az NKA támogatásának köszönhetően megvalósulhatott a 2020. novemberében felújított restaurátorműhely alapfelszerelésének beszerzése. Az elsősorban papírrestaurálásra koncentráló műhelyt olyan eszközökkel szereltük fel, amelyek alkalmassá teszik **nedves kezeléseket** végzésére is, ami a leghatékonyabb módja a kémiaiilag károsodott papír élettartamának megnövelésére. A papírmosó kád és a Kuramata sprayer ezt a célt szolgálja.

1. kép. A papírmosó kád a restaurátorműhelyben

A kis alapterületű műhelyben különösen fontos az eszközök helytakarékos tárolása. Ennek érdekében szereztünk be olyan falitáblákat (Skädis-rendszer), amelyek a kisméretű eszközök áttekinthető tárolását biztosítják. Ezek egy részének beszerzését az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum fenntartója saját költségvetésből támogatta.

A tárolás mellett életvédelmi, biztonsági funkciót is ellát a támogatásból beszerzett vegyszerszekrény, amiben a restauráláshoz szükséges veszélyes vegyszereket tároljuk.

Szakmai beszámoló
az NKA 204105/03570 pályázat támogatásával beszerzett eszközök hasznosításáról

Az állítható lámpák, a kisebb szpotlámpák és a nagyítós lámpa a minden restaurálási munkához szükséges fényt, illetve nagyítást biztosítják, a magas színvisszaadású izzókkal felszerelve ugyanakkor különösen alkalmassá válnak retusálási munkákhoz.

2. kép. A vegyszerszekrény, falitábla-rendszer, lámpák és nagyítós lámpa a restaurátorműhelyben

3. kép. A Kuramata porlasztó használata nedvesítéshez

Az egyik szpotlámpát a munkaszobában található sztereomikroszkópra szerelve használjuk. Az oldalsó, állítható szögű megvilágítás jobban érzékelhetővé teszi a vizsgált tárgy felületi struktúráját a hagyományos mikroszkóplámpáknál.

4. kép. A szpotlámpa használata a sztereomikroszkóppal

A múzeumi porszívót műtárgyak száraz tisztításához használjuk. A múzeum állandó kiállításában ennek segítségével végeztük el a műtárgyak portalanítását a vitrinekben (kb. 50 tárgy), mivel az állítható szívásereőségnek köszönhetően kíméletesen tisztíthatók vele az érzékenyebb tárgyak is. A porszívó kiegészítőjeként vásárolt aktív szenes HEPA-szűrőt csak abban az esetben használjuk, ha a szennyeződés jellege (pl. penészes felület) ezt megkívánja, egyébként az eszköz alapfelszereltségét képezik az olyan szűrők, amik a közönséges finom port kiszűrik, ezáltal egészségvédelmi funkciót is ellát.

5. kép. A Muntz múzeumi porszívó használata

Szakmai beszámoló
az NKA 204105/03570 pályázat támogatásával beszerzett eszközök hasznosításáról

A zárható térképtároló szekrényben főként a restauráláshoz használt, fektetve tárolható anyagokat tartjuk, illetve egyik fiókjában a restaurálás előtt/ alatt álló, nagyméretű műtárgyak kerültek elhelyezésre, ami megnyugtató vagyonbiztonsági megoldást is jelent.

6. kép. A fiókos térképszekrény.

A fehér és szürke fotós háttér a műtárgyak fotódokumentációjának elkészítéséhez használjuk, eddig egy kutatási célú műtárgydigitalizációs folyamatban használtuk fel.

7. kép. A háttértartó állvány szürke papírháttérrel felszerelve, használat közben

Szakmai beszámoló
az NKA 204105/03570 pályázat támogatásával beszerzett eszközök hasznosításáról

A színellenőrző kártya biztosítja a dokumentációs fotók színhelyességét. A fotódokumentáció egyrészt a restaurátori kezelés eredményének ellenőrzéséhez szükséges, másrészt műtárgydigitalizációs célokat is szolgál.

8. kép. A színellenőrző kártya használata

A pályázati költségvetésben szereplő laboratóriumi üvegáru nagyobb részének beszerzése az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum fenntartójának saját költségvetéséből került sor. A pályázati támogatást petricsészék, egy pipettás üveg, valamint mérlegedények beszerzésére használtuk fel.

9. kép. Az NKA támogatásából és saját költségvetésből beszerzett üvegáru

Szakmai beszámoló
az NKA 204105/03570 pályázat támogatásával beszerzett eszközök hasznosításáról

A mérlegedényben és a petricsészékben anyagvizsgálatokat végzünk, illetve esetenként próbakezelések végezhetők bennük. A pipettás üveg analitikai vegyszerek tárolására és használatára szolgál. Az üvegárut a restaurátorműhely vegyszerkészletének feltöltésével, fokozatosan vesszük használatba.

Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum fenntartója a pályázat költségtervében szereplő labormérleget a saját költségvetéséből vásárolta meg. Jelenleg további, a restaurátorműhely működéséhez szükséges anyagok és eszközök (például a papírpép készítéséhez használható aprítógép) beszerzése is folyamatban van.

Ez a beszámoló elérhető a múzeum honlapján, a https://www.opkm.hu/?lap=dok/dtr&dtr_id=68 webcímen, valamint feltöltésre került a Hungaricana Közgyűjteményi Portálra.

Összeállította: Cs. Tóth Levente restaurátor

Budapest, 2021. okt. 19.

Bogdán Melinda PhD
OPKM múzeumigazgató